

Epäasialliseen käytökseen puuttumisen toimintamalli

Sisällys

Epäasialliseen käytökseen puuttumisen toimintamalli	2
1. Ennaltaehkäisy	2
2. Puheeksi ottaminen	2
3. Sovittelu seurana sisällä	3
4. Jatkotoimenpiteet	4

Epäasialliseen käytökseen puuttumisen toimintamalli

Toimintamalli soveltuu tilanteisiin, joissa luistelijä, vanhempi tai valmentaja on kokenut tullessa väärin- tai epäreilusti kohdelluksi, kiusatuksi, syrjityksi tai muutoin epäasiallisen käytöksen tai toiminnan kohteeksi.

Mallin pohjana on käytetty Suomen Taitoluisteluliiton epäasialliseen käytökseen puuttumisen toimintamallia <https://www.taitoluisteluliitto.fi/wp-content/uploads/sites/4/2024/10/Epaasialliseen-kaytokseen-puuttumisen-toimintamalli-2024.pdf>

Epäasiallinen käytös on kaikkea hyvän tavan vastaista käyttäytymistä. Käytös voi näkyä niin tekoina kuin laiminlyöntinä. Epäasiallinen käytös voi olla jatkuvaa tai kertaluontoista ja äärimmillään jopa lainvastaista toimintaa.

Epäasiallinen käytös voi olla esimerkiksi:

- henkilön ominaisuuksien, luonteenpiirteiden tai yksityiselämän mustamaalausta
- ulkopuolelle jättämistä
- huutamista, kiroilua, asiatonta nimittelyä, halventavia katseita tai pahan puhumista toisesta
- epäasiallista valta-aseman väärinkäyttöä

1. Ennaltaehkäisy

Ristiriitojen ennaltaehkäisyssä tärkeää ovat esimerkiksi yhteiset pelisäännöt sekä toimiva vuorovaikutus. Seuran jäsenet sitoutuvat toimintakäsikirjaan ilmoittautuessaan uudelle kaudelle. Kauden alussa jokaisen ryhmän kanssa luodaan kirjalliset pelisäännöt, joihin luistelijat sitoutuvat. Niistä tiedotetaan myös huoltajia. Kauden alussa pidetään myös vanhempainillat, joissa käydään läpi seuran toimintatavat. Seura tarkistaa rikosrekisteritaustan valmentajilta kauden alussa.

Keväällä jäsenille tehdään palautekyselyt seuran toiminnasta. Lisäksi luisteliijoille ja työntekijöille pidetään kehityskeskustelut.

2. Puheeksi ottaminen

Suurin osa epäasiallisesta käytöksestä saadaan katkaistua ottamalla asia puheeksi heti. Jos valmentaja havaitsee huonoa käytöstä harjoituksissa tai kilpailuissa, siihen tulee puuttua välittömästi. Luistelijan kanssa keskustellaan ja kerrotaan, millaista käytöstä häneltä odotetaan.

Luistelijoiden väliset ristiriitatilanteet pyritään selvittämään ja sopimaan osapuolten kesken heti paikan päällä. Kaikilla osapuolilla on oikeus tulla kuulluiksi.

Jos epäasiallinen käytös jatkuu huomautuksista huolimatta, valmentajalla on oikeus poistaa luistelijat harjoituksista. Nuorempien lasten kohdalla on tärkeä kertoa huonosta käytöksestä myös vanhemmille, etenkin jos lapsi aiheuttaa toiminnallaan vaaratilanteita muille osallistujille jäällä tai oheisissa.

Jos epäasiallisen käytöksen kohteeksi joutunut kokee, että hän ei pysty ottamaan asiaa puheeksi asianosaisen henkilön kanssa, tulee asiasta ilmoittaa seuran vastuullisuusvastaavalle.

3. Sovittelu seuran sisällä

Mikäli asia ei ole ratkennut asianosaisten keskustelulla, siirrytään sovitteluun.

1. Asian käsittely lähtee vireille luistelijan, vanhemman, valmentajan tai toimihenkilön aloitteesta.

2. Yhteydenotto asian vireille saamiseksi pyydetään tekemään seuran vastuullisuusvastaavalle, Suvi Näsäselle. Ilmoituksen voi tehdä myös nimettömästi. Yhteydenottolomake on seuran nettisivulla kohdassa Seura/Vastuullisuus: <https://www.kotkantaitoluistelu.fi/seura/vastuullisuus/>

3. Asianosaisiin ollaan yhteydessä mahdollisimman pian ja heidän kanssaan sovitaan tapaaminen asian käsittelemiseksi.

Sovittelijana toimii seuran vastuullisuusvastaava, jonka on oltava puolueeton. Jääviystilanteessa vastuuhenkilölle nimetään sijainen. Sovittelija edistää osapuolten itsenäistä ajattelua. Sovittelun tavoitteena on lisätä ymmärrystä toista osapuolta kohtaan. Puhumalla ratkaistaan ja oikaistaan syntyneitä väärinkäsityksiä ja ristiriitoja. Näin voidaan ehkäistä tapauksen monimutkaistuminen isoksi ongelmaksi.

Kun ristiriitatilanne on syntynyt valmentajan ja luistelijan/luistelijan perheen välillä, valmentajalle tilaisuuteen osallistuminen on velvoittava. Ristiriitatilanteet pyritään ensisijaisesti ratkaisemaan saman pöydän ääressä. Jos perhe tai luistelijat ei suostu osallistumaan yhteiseen tapaamiseen, asianosaisia kuullaan omilla tapaamisilla ja tapaamisten muistiot toimitetaan asianomaisille ja johtokunnalle.

Kun ristiriitatilanne on syntynyt luistelijoiden välillä, voidaan tapaaminen toteuttaa valmentajajohtoisesti. Paikalla tulee lisäksi olla vastuullisuusvastaava, joka ei ole käsiteltävässä asiassa esteellinen. Luistelijoiden vanhempien osallistumisesta tapaamiseen päätetään tilannekohtaisesti. Asiasta kuitenkin tiedotetaan huoltajia, kun asia on käsitelty.

Jos asia ei ratkea asianomaisten välisellä keskustelulla, sovitaan uusi tapaaminen. Seurajohto ja vanhemmat otetaan mukaan tapaamiseen ja tapaamisesta tehdään muistio.

Seuran toimijoiden väliset ristiriitatilanteet viedään seurajohtolle, joka auttaa sovittelussa.

Käsittelytilaisuudessa asianosaiset esittävät toiveensa ja vaatimuksensa jatkon suhteen. Tilaisuudessa laaditaan sopimus jatkosta ja sovitaan seurantatilaisuus, jossa arvioidaan laaditun sopimuksen toteutumista.

Epäasiallista käytöstä kokenut voi olla yhteydessä Et ole yksin -palvelun kautta asiantuntijaan ja saada sitä kautta apua ja neuvoja tilanteeseen.

4. Jatkotoimenpiteet

Mikäli ongelma ei ole ratkaistavissa sovittelulla tai se ei sovittelusta huolimatta ratkea tai tapaukseen liitty selkeitä sääntöjen tai lakien rikkomuksia, edetään jatkotoimenpiteisiin.

1. **Epäiltäessä rikosta tai lastensuojelutapausta** teon kohdetta kehoitetaan ottamaan yhteys poliisiin tai lastensuojeluviranomaisiin.

2. **Epäilty vakavat eettiset rikkomukset** tutkitaan SUEK:n toimesta. Mikäli vakava rikkomus on tapahtunut, se viedään tai Urheilun eettiseen kurinpitolautakuntaan.
◦ SUEK:n ILMO-kanava

3. **Epäilty Taitoluisteluliiton eettisen säännösten vakavat rikkomukset** tutkitaan Liiton toimesta. Mikäli rikkomus on tapahtunut, se viedään Taitoluisteluliiton kurinpitolautakunnan käsittelyyn Liiton kurinpitosääntöjen mukaisesti.

4. **Työ- ja virkasuhdetta koskevat sopimukset** ja säännöt sekä niihin liittyvät seuraukset; puhuttelu, huomautus, varoitus, irtisanominen. Tapaukset käsitellään työnantajan, eli seuran hallituksen toimesta. Valmentajan on mahdollista saada tukea SAVAL:sta, mikäli hän on jäsen ja työnantajan PALTA:sta, mikäli seura on jäsen.

5. **Sopimusrikkomukset** ja niihin liittyvät sopimuksissa määritellyt seuraamukset. Tapaukset käsitellään sopimuksen osapuolien kesken.

6. **Seuran sääntöjen rikkomukset** ja niihin liittyvät säännöissä määritellyt seuraamukset. Tapaukset käsitellään seuran hallituksen toimesta ja niihin on mahdollista saada tukea esimerkiksi liikunnan aluejärjestöjen kautta.

Johtokunta voi erottaa jäsenen, jos tämä toimii vastoin seuran tarkoitusta tai toimii törkeästi vastoin urheilun eettisiä periaatteita.

7. **Muut riitatilanteet** on mahdollista ratkaista seuran ulkopuolisen sovittelijan tuella. Liitto yhteistyökumppaneineen tarjoaa jäsenseuroilleen tukea yhteisen suunnan löytämiseen erityisesti lajispesifeissä asioissa. Vastuuhenkilönä toimii seurakehityspäällikkö.